



HARJUMAA OMAVALITSUSTE LIIT VOLIKOGU PROTOKOLL

Saku vald, Kiisa Vabaajakeskus, Kurtna tee 8

16. detsember 2015.a.

Koosoleku algus: 10.02

Koosoleku lõpp: 13.28

Osavõtjad: vastavalt registreerimislehele.

Külalised: vastavalt registreerimislehele

Päevakord kinnitatakse esitatud kujul.

Poolt kõik, vastu ja erapooletuid ei ole

Päevakorrapunkt 1

Avamine ja Saku vallavanema ja volikogu esimehe tervitus

Koosoleku avab Kaupo Rätsepp ja tervitab Saku vallavolikogu esimees Tanel Ots ja vallavanem Tiit Vahenõmm

Päevakorrapunkt 2

Haldusreform Riigikogu vaatenurgast

Ettekandjad Riigikogu liige Andres Metsoja

/Ettekanne lisatud/

Haldusreformi aluseks ei peaks olema 5000 elanikku vaid reform tuleks teha maakondade kaupa ja lähtudes antud maakonna erisustest. Ilma kaarti joonistamata ei ole võimalik haldusreformi teha.

Teatud ülesanded peavad jääma praegustesse omavalitsustesse need on sotsiaalküsimused ja haldusküsimused.

Me võime seadusse sisse kirjutada, et omavalitsus peab tegelema ettevõtlusega aga selge on see, et ettevõtja läheb keskustesse mitte äärealadele. Selline lähenemine suurendab veelgi võrdse arengu võimalusi.

Koolivõrku tuleb käsitleda koos haldusreformiga, neid tuleb koos käsitleda, sest väga oluline on tervik. Põhiharidusega käib kaasas juba huviharidus, rääkimata gümnaasiumi rollist omavalitsuses.

Kui mõelda valitsemist maakonnakeskselt. Mina ei karda, et inimesed, kes on oma aega ja tööd panustanud oma piirkonda, ei näeks suurt maakonna pilti. Keeruline on arvata, et omavalitsusjuht loobub oma projektist maakonna kasuks ja see on väga inimlik. Tänapäevane kontseptsioon ütleb, et maakond läheb nõrgemaks ja omavalitsusliidud tugevamaks. Kui me hakkame jagama maakondi laiali ei tugevda see kindlasti kogu süsteemi.

Kas omavalitsuskeskus ja tõmbekeskus peavad olema samad. Mina arvan, et peaksid olema koos. Kunstliku keskuse loomine ei aita kuidagi arengule kaasa.

Oluline on ikkagi kaardid maakonniti läbi joonistada. Omavalitsusjuhid peavad suutma kokku leppida maakonna tasemel, kuidas teha reformi lahendus.

Merle Pussak: Riigiametnike koondamine. Minister ütles, et teeb koondamise ära aga ülesandeid ka ei täida. Kes hakkab täitma neid ülesandeid, kas jälle omavalitsus.

Andres Metsoja: Kindlasti on asju, mida ei ole vaja teha. See protsendiga vähendamine on kõige lihtsam aga see ei ole sisuline ja tegevuspõhine. Koondamine peaks aga olema sisuline ja tegevuspõhine ning lähtuma analüüsist. Vaja oleks vaadata funktsioonipõhiselt.

Raivo Uukkivi: Teie ettekande põhjal tundub nagu reformi teemat ei olekski kooskõlastatud koalitsiooniga. Oli huvitav aga küsimusi tekkis juurde, mitte ei saanud vastuseid. 5000 elanikku jääb nõrgaks paljudes piirkondades. Ja ilmselt ka eksperdid suudaksid näha tervikut.

Andres Metsoja: Põhimõtteliselt on Riigikogu asjast kõrval ja väikesi arutelusid on tehtud aga sisuliselt tegeleb asjaga praegu Valitsuse tasand.

Kui ma vaatan riigieelarvet terviklikult ja toimuvaid protsesse siis ma ei saa tõsiselt mõelda, et omavalitsused saaksid raha juurde.

Sulev Valner: Tuleb tunnistada, et meil on palju arenguruumi koalitsiooni sees. Meie käest tahetakse vastuseid. Kohe on eelnõud valmis ning kontseptsioon ja seaduseelnõu lähevad veel enne jõule kooskõlastusringile.

Faktiline parandus. Sellist otsust, et maavalitsused kaoksid ära ei ole küll tänaseni keegi teinud.

Ajakavaliselt on väga selge, et 2017 aastal peavad läbi olema mõlemad ühinemised ja veebruaris 2017 teeb Valitsus ettepaneku sundliitumiseks.

Raivo Uukkivi: Kui teeme ettepaneku naabervallale ühinemiseks aga nemad ei ole sellest huvitatud, kuna nende elanike arv on juba piisavalt suur, siis milles oleme meie süüdi, et ühinemistoetust hiljem ei saa.

Sulev Valner: Tehakse neli piirkondlikku spetsialistide komisjoni, kes teevad ettepanekud rahandusministeeriumile ja sealt edasi lähevad ettepanekud juba Valitsusele.

Aimur Liiva: Mis on kuupäev, mis võetakse aluseks registripõhisel elanike arvu arvestamisel sundliitmisel?

Sulev Valner: 1. jaanuar 2017. aasta ja veebruaris tehakse selle alusel ettepanekud.

Raivo Uukkivi: Vähenvad ka varem liitunud suurte omavalitsuste nagu Märjamaa valla, Anija valla ja Türi valla elanike arvud.

Sulev Valner: Ühinemised ei ole elanikkonna vähenemist pidurdanud.

Protokolliline otsus: Informatsioonid võetud teadmiseks

Kõik poolt, vastu ja erapooletuid ei ole.

Päevakorrapunkt 3

Programmi „Õigusrikkumise eest karistatud noorte (15–26a) õppesse või tööturule kaasamine läbi sihtsuunitlusega programmi“ välja töötamisest ja ellu viimisest

Ettekandja OK Arenduskeskus programmi arendusjuht Mihkel Velström

/Ettekanne lisatud/

Raivo Uukkivi: Mingil ajal oli 40 tuhat noort tööturult ära, kui palju on noori tööturult ära teie arvates.

Mihkel Velström: Siinkandis on umbes 4 tuhat. Meil on konkreetne individuaalne töö. Me ei tegele tuhandetega vaid palju väiksemate arvudega.

Kaupo Rätsepp: Mis on omavalitsuste osa antud programmis?

Mihkel Velström: Põhiliselt saavad meie tegevusi toetada. Väga hea meelega võiksid omavalitsused selle meilt hiljem üle võtta oma sotsiaalsüsteemiks.

Protokolliline otsus: Informatsioonid võetud teadmiseks

Kõik poolt, vastu ja erapooletuid ei ole.

Päevakorrapunkt 4
HOL 2016. aasta eelarve I lugemine
Ettekandjad Kaupo Rätsepp ja Vello Tamm
/Ettekanne lisatud/

Kaupo Rätsepp tutvustab HOL 2016. aasta eelarvet.

Protokolliline otsus: Informatsioonid võetud teadmiseks
Lugeda esimene lugemine lõpetatukd ja muudatusettepanekud esitada büroole hiljemalt 5. jaanuariks 2016.
Kõik poolt, vastu ja erapooletuid ei ole.

Päevakorrapunkt 5
HOL esindamisest komisjonides ja teistes organites .
Ettekandjad:

Harju maakonna arengunõukogu, Regionaalsete investeringutoetuste andmise programmi maakondlik komisjon, Eesti Omavalitsusliitude Ühendus
Kaupo Rätsepp:

Harju maakonna arengunõukogu käib koos üks kord aastas. Sellel aastal ei ole arengunõukogu koos käinud. Eelmine koosolek oli täpselt aasta tagasi. Igakuune suhtlus maavalitsusega on olemas, sest kohtume regulaarselt kord kuus enne juhatuses koosolekut.

Regionaalsete investeringutoetuste andmise programmi maakondlik komisjon
Seal on olnud kaks taotlemise vooru, kevad- ja sügisvoor. Mõlemal korral on olnud taotlusi rohkem kui vahendeid.

Projektid on väga erinevad ja ampluaa on väga lai. Oleme püüdnud erapooletult hinnata ja vastavalt ka vahendeid eraldada.

Eesti Omavalitsusliitude Ühendus

Omavalitsusliitude esimehed ja tegevjuhid käivad regulaarselt koos ja teemadeks on momendil omavalitsustele aktuaalsed teemad.

Harju maakondliku arendustegevuse programmi vahendite kasutamist koordineeriv komisjon

Kadri Tillemann:

Programmi eesmärgiks on toetada ja rahastada projekte maakonna sotsiaalmajanduslikku arengut takistavate kitsaskohtade lahendamiseks, regionaalarengu stimuleerimiseks ja maakonna arengueelduste tugevdamiseks ning paremaks kasutamiseks.

Komisjoni ülesandeks on kinnitada toetuse andmise kava, hinnata toetuse taotlemiseks esitatud projekte, teha ettepanekuid toetuse andmiseks või mitteandmiseks ning hinnata toetuse kasutamise aruandeid.

Komisjon töötab vastavalt maavanema poolt kinnitatud töökorrale ja käib koos vastavalt vajadusele, võimalikud on ka elektroonilised koosolekud.

Maakondliku arendustegevuse vahendeid eraldati Harju Maavalitsusele 2015. aastal 39 420 eurot ja see raha kasutati kõik ära rahastati kokku 18 projekti.

Kohaliku omaalgatuse programmi Harju maakonna komisjon

Helle Lootsmann:

Programmis on olnud kaks kevad ja kaks sügisvoor. Komisjoni liikmete tutvustus.

Projektide hindamine on olnud töömahukas - kevadel 165 ja sügis 101 taotlust. Mis on põhilised vea?. Aastaruanne on esitamata, valitud vale meede jne. Sellel aastal oli 241 000 eurot.

Harjumaa Tervisenõukogu

Arvo Pärniste:

Tervisenõukogu tegeleb riiklike kampaaniate korraldamisega, liikumisharrastused, südamenädal, alkoholi liigtarvitamise kasutamise vältimine jne.

Seminarid koostööpartneritele, lasteaiad, koolid, omavalitsused.

Suuremad üritused - Tervisekonverents, Aasta tervisetegija väljaselgitamine, Turvaline kool, mis toimus juba neljandat korda ja kokku on osalenud 23 kooli.

Sellel aastal oli võitjaks Saue gümnaasium.

Vello Tamm: Üleval on küsimus: Kas HOL tuleval aastal rahastab Turvalise kooli konkurssi.

Harjumaa Liikluskomisjon

Raivo Uukkivi:

Harjumaa liikluskomisjonil on olnud üks koosolek. Minu teada rohkem ei ole koos käidud.

Põhja-Eesti Turism nõukogu

Raivo Uukkivi:

PET on väga huvitav asi. Huvitav kooslus - nelja maakonna baasil ja MTÜ Maaturism. Nüüd on nii, et Harjumaa ei rahasta juba kaks aastat PET-i. Väga segane seis, mis ei rahulda sihtasutuse kõiki asutajaid.. Isiklikult pean HOL osalemist PET tegevuses ja ka rahastamisel vajalikuks. Kahe aasta jooksul on olnud kümme koosolekut.

Täna on tegevjuht Janec Safranovski. Uue juhi all on infokiri paber kandjal kadunud aga veebipõhiselt on turismifirmadel kasutada www.ränd.ee juba 90 tuhat külastust. Samuti käiakse messidel esindamas Põhja-Eestit ja ka Harjumaad.

Käegakatsutavat kasu me sellest ei saa aga meie turismiettevõtjatele on see võimalus enda reklaamimiseks.

Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse nõukogu

Valdis Toomast:

Aastas toimub meil 4 nõukogu koosolekut. Nõukogus arutame peamiselt eelarve- ja tegevuskavaga seotud küsimusi jm nõukogu pädevuses olevaid teemasid.

I kvartalis kinnitasime majandusaasta aruande ja aasta lõpus toimub järgmise aasta eelarve arutelu.

Suvel toimub pigem jooksvalt juhataja poolt nõukogule informatsiooni andmine majandustegevusest.

Suve lõpus toimuvad nõukogu koosolekud väljasõiduga, sel aastal toimus koosolek koos tegevpersonaliga Paekalda puhkekeskuses.

Sisulisest tegevusest toimub HEAK is tavapärane riikliku tellimuse täitine ettevõtjate ja kodanikuühenduste konsulteerimise ning tugitegevuste korraldamise osas.

Tallinna, HOL i ja maavalitsusega koostöös teostab HEAK turismi koordineerimist maakonnas.

Olulisemad muud arutelu teemad on olnud Lääne-Harju ettevõtlusinkubaatorist väljumine, HEAK liikmelisus teistes organisatsioonides (eelkõige Leader tegevusgruppides ning koostöö nendega) ja maakondlike arenduskeskuste võrgustiku katusorganisatsiooni loomine (hetkel päevakorrast maas).

HOL volikogu liikmena olen ka **Harjumaa Spordiliidu** juhatuses.

Neli korda on juhatus koos käinud sellel aastal. Tegevus on olnud aktiivne.

Harjumaa meistrivõistluste kaks uut ala disk golf ja ratta krossi meistrivõistlused.

Maamängud. Mis toimusid Kuressaares ja Harjumaa sai teise koha Tartu järel.

Järgmise aasta Spordiliidu suuremaid väljakutseid on C-klassi kergejõustiku võistlused.

Juuli lõpus omavalitsusjuhtide võistlus Sakus. Koos Spordiliiduga.

Laulu- ja tantsupidude ettevalmistamise Harju maakondlik komisjon

Ruth Jürisalu:

Komisjoni liikmete tutvustamine ja koos ei ole käidud, kuna on laulupidude vaheline hingetõmbe periood. Lähenevad 2018. aastal noorte laulupidu ja 2020. aastal üldlaulupidu. Vahepeal toimub ka 2018. aastal Harjumaa laulupidu. Harjumaa laulupeo korraldamise koht ei ole veel teada, vaatame veel Harjumaa erinevaid võimalusi.

Uimastiennetuse valitsuskomisjon

Vello Tamm tutvustab komisjoni koosseisu ja tegevusi.

/ Ettekanne lisatud/

Harjumaa haridustöötajate tunnustamise konkursikomisjon

Vello Tamm:

Haridust 74 nominenti ja 10 kategoorias. Vaata lisa ettekandes.

Harjumaa Kultuuripärli komisjon

Vello Tamm:

Tutvustab komisjoni koosseisu. Kandidaate oli 8 ja sellel aastal valiti laureaadiks Taavi Esko.

Harjumaa Aasta Tegijate valimise komisjon

Vello Tamm:

70 kandidaati esitati Harjumaa Aasta Tegijate üheksasse kategooriasse. Kõige rohkem oli nominente väikeettevõtjate ja sädeinimeste seas. Omavalitsustest on tubliski esindatud Anija, Harku, Raasiku vald ja Paldiski linn.

Aasta väikeettevõtte - OÜ Rambo.ee (Itaaliapitsa, Rae vald) aasta ettevõtte – AS Year (Anija vald); parim LEADER investeeringuprojekt - Niliske talu puuviljahoidla (Harku vald, Nelja Valla Kogu) aasta toetaja - Neio OÜ (Anija vald), aasta tegu - Saue valla avatud külavärvad (Saue vald) parim LEADER kogukonna arendamise projekt - Toredusega uude kooliaastasse (Raasiku vald, Ida-Harju Koostöökoda) aasta sädeinimene – Andrus Saliste (Harku vald) aasta küla – Viskla küla (Kose vald) aasta kodanikuühendus – Muraste külaselts (Harku vald)

Järgmine AASTA TEGIJA tänuüritus toimub 31.01.2017 Kolgaküla rahvamajas!!!

Harjumaa majutusasutuste komisjon

Hülle Saarts:

Eesmärk on maakonna maine kujundamine; kuvandi loomine Harjumaast kui huvitavast ja külalislahkest turismipiirkonnast pealinna ümber (välisturistile Tallinn surroundings!);

Tallinn ja Harjumaa on terviklikult turundatav turismipiirkond. Tegevused, märksõnaks KOOSTÖÖ; ettevõtjate nõustamine; turismiinfoga kursis hoidmine, ettevõtjate toetamine koondumisel võrgustikesse; EAS turismiarenduskeskus; info ja koolitused www.visitharju.ee turismiportaali haldamine ja arendamine; Harjumaa sündmuste kuvamine; trükised ja kaardid

messidel osalemine (TOUREST ja Mardilaat Helsingis); koostööpartnerid

Tallinnaga; messid, turismiinfokeskus, õppereisid

Harju maakonna majutusettevõtete järelevalve komisjoni töö juhtimine

Komisjoni põhimäärus kinnitati HOL juhatuse 3.12.2014 otsusega nr 23;

komisjoni koosseisu kuuluvad Päästeameti ja Terviseameti esindaja, kohaliku omavalitsuse esindaja sellest KOV - st, kus järelevalvet tehakse, esindaja maavalitsusest ja HOL büroost.

Tööd alustas komisjon märtsis 2015, Raasiku vald oli esimene

Kokku on komisjon külastanud 11 kohaliku omavalitsuse majutusettevõtteid - Raasiku vald, 3; Anija vald, 3; Aegviidu vald, 2; Kose vald, 14; Padise vald, 10; Vasalemma vald, 3; Viimsi vald, 10 (k.a. Prangli); Saku vald, 7; Rae vald, 2; Kiili vald, 1; Maardu linn, 3. Kokku on paikvaatlust tehtud 58 majutusettevõttes

On veel käimas Siseturvalisuse väikeprojektide programm ja see on jätkuprogramm.

Protokolliline otsus: Informatsioonid võetud teadmiseks
Kõik poolt, vastu ja erapooletuid ei ole.

Päevakorrapunkt 6

Kohalike elanike heaolu ja elukvaliteet...

Ettekandja Eike Käsi

KOHALIKE ELANIKE HEAOLU JA ELUKVALITEET – JUHI ROLL JA MÕJU ERINEVATE ELUVALDKONDADE ARENDAMISEL JA KOGUKONNA MOTIVEERIMISEL.

Arvestama erinevates valdkondades otsuseid langetades nende mõjuga elanike heaolule ja tervisele, Olema tervise valdkonna eestkõnelejaks oma kogukonnas, Toetama erinevatele partneritele (s.h. valitsusvälistelt tasanditelt) tulevaid initsiatiive elanike tervise ja heaolu suurendamiseks.

Teemad - Juhtide teadlikkuse tõstmine:

Elanike tervis kui tegutsemis- arenemisvõimelise kogukonna üks eeldus; paikkonna elanike tervist ja heaolu mõjutavad tegurid; „tervis igas poliitikas“ põhimõtted: sotsiaal-, haridus-, tööturu-, ettevõtlus- ja avaliku ruumi planeerimise poliitika. Tervise-alase ebavõrdsuse vähendamine ja ressurside kokkuhoid. Elanikkonna elukvaliteet ja heaolu: kelle valikud, kelle vastutus?

Juht kui tervise teemade eestkõneleja ja kogukonna motiveerija.

TERVIS - Tervis on täieliku füüsilise, vaimse ja sotsiaalse heaolu seisund, mitte ainult haiguste või füüsilise vea puudumine. Maailma Terviseorganisatsioon 1948

TERVISEDENDUS - inimese tervist väärtustava ja soodustava käitumise ja elulaadi kujundamine ning tervist toetava elukeskkonna sihipärane arendamine

TERVISEMÕJURID - Tervis paraneb või halveneb erinevate tervist mõjutavate tegurite ehk tervisemõjurite toimetel. Tervisemõjurid on rida isiklikke, sotsiaalseid, majandus- ja keskkonnategureid, mis määravad üksikisikute ja rahvastiku terviseseisundi. Tervis kujuneb keskkonnas, kus inimene elab, armastab, mängib, õpib ja töötab

TERVISEPROFIILI olemasolu ja selle tähtsus KOV-le. JÄRELDUSED:

KÕIK KOV-s tehtud otsused mõjutavad moel või teisel elanike tervist – tuleks hinnata iga otsuse puhul eraldi selle tervisemõju! Kas keegi on selle peale mõelnud või sooviks Harjumaal pioneerina sellist tegevust alustada?

KOV iga tegevus on seotud elanike tervise ja heaoluga ning tegevusi planeerides tuleb alati läbi mõelda, kuidas need toetavad elanike tervist ja heaolu., mis ei ole seotud vaid „pehmete“ teemadega. KOV-l on võimalik palju ära teha olemasolevate võimaluste juures ja seda enamuse KOV-des ka tehakse.

OLULINE on KOV juhtide roll kogukonna tervise ja heaolu eestkõnelejana ning juhi toetus kogukonna algatustele, mis arendavad piirkonda. Kohalikul omavalitsusel tasub investeerida oma rahvastiku tervisesse, kuna see on kasulik - Kohaliku majanduse arengule, Sotsiaalprobleemide (ja -kulude), vähendamisele, Elanikkonna turvatunde suurendamisele, Kogukonnatunde suurendamisele. Tervist toetava elukeskkonnaga kohalik omavalitsus on atraktiivne elupaik uutele elanikele ja vähendab kohalike elanike soovi ära kolida.

Rahvatervis ei ole „pehme“ ja ebaoluline valdkond, sest vananeva ja viletsa tervise ja kohaliku omavalitsusel on pikas perspektiivis väga keeruline majanduslikult toime tulla. Terved inimesed on väärtuslik kapital, sest nad on võimelised enam panustama kohaliku arengusse. Mõned olulised küsimused, millele tasuks KOV juhtidel mõelda Elanike tervise mõju KOV majanduslikule arengule - Kui palju põhjustavad terviseprobleemid töölt puudumisi ja pärsivad kohalike inimeste töövõimet?

Kui palju on meil puude või muu raske terviseprobleemiga inimesi, kes on jäänud tööturult kõrvale? Kui palju on meil tööturult kõrvale jäänud inimesi seetõttu, et nad

hooldavad oma haiget lähedast? Kui palju parimas tööeas ja kõrge töövõimega inimesi me kaotame õnnetuste tõttu? Kas (uutele) tööandjatele on pakkuda kohalikke töötajaid, kellel on säilinud töövõime ja ei ole sõltuvusprobleeme? Mis vanuseni on inimesed võimelised töötama ja makse maksma? Kas kohalikel inimestel on tegutsemistahet, et luua uusi ettevõtteid?

Elanike tervise mõju KOV hariduselule - Milline on meie õpetajate tervis ning mis vanuseni on nad võimelised koolis töötama? Kes õpetavad meie lapsi, kui vananevate õpetajate tervis halveneb ja noori õpetajaid juurde ei tule? Elanike tervise mõju KOV sotsiaalkaitse tegevustele - Milline on meie üksi elavate eakate leskede toimetulek? Kui palju on meil sõltuvusprobleemide tõttu toimetulekuraskustesse sattunud inimesi ja perekondi?

Elanike tervise mõju KOV kogukonnatundele - Kas kohalikel inimestel on jaksu, et pühendada oma vaba aega kogukondlike ja vabatahtlike tegevuste korraldamiseks (või neis osalemiseks)?

HEADE PRAKTIKATE NÄITED.

Tervise edendust käsitleti esmakordselt eraldi valdkonnana 1974. aastal Kanadas. Sellest ajast on tervisedendust defineeritud erineval viisil, tänaseks on kõige laiemat kasutust leidnud Maailma Terviseorganisatsiooni definitsioon - Tervise edendamine on protsess, mis võimaldab inimestel suurendada kontrolli oma tervise üle ning tugevdada seeläbi oma tervist. Eesti rahvatervise seadus defineerib tervise edendamist kui inimese tervist väärtustava ja soodustava käitumise ja elulaadi kujundamist ning tervist toetava elukeskkonna sihipärast arendamist. Üks tervise edendamise põhilisi ideelisi aluseid on muuta keskkond selliseks, et tervislikud valikud oleksid lihtsalt kättesaadavad. Seega on tervisedendus ulatuslik sotsiaalne ja poliitiline protsess, mis hõlmab nii inimeste oskuste ja teadmiste suurendamisele suunatud tegevusi, kui ka sotsiaalsete, keskkonna- ja majandustingimuste muutmisele suunatud tegevusi. Tervisedendusse on oluline kaasata erinevaid sektoreid, valdkondade esindajaid ja otsusetegijaid ning kindlasti ka siht- ja sidusgruppide liikmeid.

Teemad, millega tervise edendamise valdkonnas tegeleme: Alkoholi liigtarvitamise ennetamine, HIV-i ennetamine, laste ja noorte tervise edendamine, narkomaania ennetamine, tervise edendamine paikkonnas, tervise edendamine tervishoiuasutustes, tervise edendamine töökohtadel, toitumine, tubakatarvitamise vähendamine, tuberkuloositõrje, vähi ennetamine ja varane avastamine.

TERVISE EDENDAMINE PAIKKONNAS

Investeerides paikkondlikku arengusse, luues ja toetades sotsiaalseid infrastruktuure ning panustades tervisekäitumist soodustavatesse ettevõtmistesse, soodustame riigi tervisekapitali arengut.

Meist igaühe tervist mõjutavad meie ealised, soolised ja pärilikud iseärasused, mida ei ole võimalik muuta – me oleme nendega sündinud. Küll aga on suur hulk teisi tegureid, mille mõju tervisele sõltub nii riigis, sh omavalitsustes tehtavatest otsustest. Nende otsustega kujundatakse meie igapäevane elukeskkond, mis omakorda kujundab meie individuaalse eluviisi.

Tervis ei ole tegevus, ei ole sportimine, tervislikult toitumine, mittersuitsetamine, soodsas keskkonnas elamine või töötamine. Tervis on nendest ja paljudest teistest tegevustest mõjutatud tulemus. Kuna tervist mõjutavad kõigis eluvaldkondades tehtavad otsused ja ellu viidavad tegevused, nõuab paremate tervisetulemite saavutamise erinevate eluvaldkondade esindajate vahel koostööd ning elanike kaasamist.

Aga mis on „paikkond“? Eesti tervisedenduse praktikas käsitletakse paikkonnana nii maakonda kui ka kohalikku omavalitsust.

Kohalik omavalitsus on inimestele kõige lähemalseisev poliitiline struktuur ning nende tervise suhtes ilmselt kõige olulisem tasand. See saab selgeks, kui me vaatleme

omavalitsuste rolli mitmetes, tervist laiemas mõttes mõjustavas kontekstis, nagu linnaplaneerimine, lähiümbruse areng, teed, ühistransport, puhkamisvõimalused, majanduse arengustrateegiad, vesi, kanalisatsioon ja prügimajandus. Kohalike omavalitsuste otsused mõjustavad vahetult just neid valdkondi.

Lokaalsed otsusetegijad peavad tegema koostööd, luues rahvastiku tervise parendamiseks ja elukvaliteedi tõstmiseks püsivaid paikkondlikke infrastruktuure. Ühise töö eesmärk on julgustada inimesi ise vastutama enda ja lähedaste tervise eest ning muutuma aktiivsemaks prioriteetsete probleemide selgitamisel/lahendamisel oma elukeskkonnas.

Tervisedenduse üks põhiprintsiipe inimeste tervisliku seisundi parendamisel paikkonnas on elanike laiaulatuslik osalemine selles protsessis. Tervisedenduslikku tööd paikkonnas ei saa teha inimestele, vaid tuleb teha inimestega. Elanikel peab olema piisavalt informatsiooni, mille alusel selgitada oma vajadused ning piisavalt oskusi, et need vajadused ka rahuldada. Seda nimetatakse inimeste võimestamiseks. Edu saabub, kui suudetakse teha koostööd, leitakse konsensus ning ühiselt tunnetatakse oma kodukandi identiteeti.

Vaid nii on võimalik saavutada paikkondliku tervisedenduse keskne eesmärk - paikkonna areng. Seega ei tähenda tervisedendamine paikkonnas vaid tervise valdkonnas tehtavaid tegevusi, vaid kogu elukeskkonna arendamist inimsõbralikumaks – elanike võimalused saada head haridust ja tasuvat tööd, elada füüsiliselt ja sotsiaalselt turvalises elukeskkonnas, pääseda ligi vajalikele teenustele, liigelda turvaliselt liikluses jne.

Projekt "Rahvatervisealase pädevuse suurendamine Eesti paikkondades" raames 21. Jaanuar 2015

Eesti kohalikel omavalitsustel on oluline roll elanikkonna tervisedenduses, kuna põhiseaduse kohaselt on kohaliku omavalitsuse ülesanne korraldada ja otsustada kõiki kohaliku elu küsimusi, sh tervisedendusse puutuvaid. Tervisedendus on omakorda seotud teiste kohaliku elu jaoks tähtsate valdkondadega – sotsiaalhoolekanne, tööhõive ja majandus, keskkond, planeeringud jt. Seega on omavalitsuste võimekus rahva tervise edendamisel seotud paikkonna üldise võimekusega erinevates valdkondades.

Tervisedenduse seisukohast on piisavate ressursside olemasolu kõrval oluline, et kohalik omavalitsus oleks teadlik tervisedendusest ja väärtustaks tervise teemasid. Mida enam on kohalikul omavalitsusel teadmisi tervisemõjurite ning tõenduspõhiste sekkumiste kohta, seda suurem on valmisolek ja võimekus rahvatervise teemadega tegeleda. Uuringud on näidanud, et edu võtmeks on kohalike omavalitsuste tervisealase kompetentsi ja võimekuse loomine ning paikkondliku tervisedendusliku tegevuse tõhustamine kogukonnapõhiste tegevuste abil.

Just sellist võimekuse loomist on silmas peetud projektis „Rahvatervisealase pädevuse suurendamine Eesti paikkondades“, mida viib Tervise Arengu Instituut 2014–2015. aastal ellu koostöös Terve Eesti Sihtasutuse ja Eesti Tervislike Linnade Võrgustikuga.

Projekti sihtrühm on kohaliku omavalitsuse spetsialistid ja kohaliku elu kujundamisel otsuseid tegevad ja mõjutavad inimesed (sh erasektor, kolmas sektor), kes ei tööta tervise valdkonnas. Lisaks on projekti sihtgrupiks tervisedendajad kui võtmeisikud erinevate mitte-tervise sektori spetsialistide kaasamisel.

Projekti kestuseks on planeeritud 18 kuud ning seda rahastatakse Norra toetusest 2009–2014 Rahvatervise programmi raames. Projekti eelarve on 229 095,29 eurot. Projekti tegevuste eesmärgiks on tugevdada kohaliku tasandi kompetentse tervisedenduse osas, seeläbi vähendada Eesti eri piirkondade vahelist ebavõrdsust rahvatervise valdkonnas ning suurendada rahvatervise põhimõtete arvestamist kohaliku poliitika kujundamisel.

Juhtimine ja koostööpartnerid - Projektis osaleb kolm partnerit: projekti elluviija Tervise Arengu Instituut, ametlikud projektipartnerid Terve Eesti Sihtasutus ja Eesti Tervislike Linnade Võrgustik. Projekti juhtimiseks on projektipartnerid moodustanud juhtkomitee, kes vaatab kord kvartalis üle projekti hetkeseisu ning teeb ettepanekuid tagamaks tegevuste vastavus planeeritud ajakavale ja soovitud tulemusteni jõudmine. Projekti koordinaator on Tervise Arengu Instituut, kus töötab projektijuht. Lisaks on iga partner määranud oma tegevuste elluviimiseks oma organisatsioonist koordinaatori, kes vastutab partneri tegevuste elluviimise eest.

Paikkonna tervisemõjurite uuring 2011 Harjumaa raport.

Käesolev raport annab ülevaate Harjumaa elanike terviseseisundist, tervisekäitumisest ja tervist mõjutavatest teguritest, tuginedes 2011. aastal läbiviidud Paikkonna1 tervisemõjurite uuringu andmetele. Paikkonna tervisemõjurite uuringu eesmärgiks on suurendada kohalike teadlikkust oma paikkonna elanike tervisekäitumisest ja seda mõjutavatest teguritest. Andmeid on võimalik kasutada kohalike rahvatervise tegevuste planeerimisel ja elluviimisel. Uuringu andmed koguti postiküsitluse meetodil. Küsitleti elanikke vanuses 15-70 eluaastat, 77 Eesti kohalikust omavalitsusest. Valimi üldmaht oli 9668 isikut, lõplikuks uuringu tagasiside määraks kujunes 43,8% (vastajaid 4239). Harjumaalt osales uuringus 408 inimest. Uuringu ankeet koosnes 10 peatükist: terviseseisund, toitumine, alkoholi tarvitamine, tubaka tarvitamine, narkootikumide tarvitamine, sotsiaalsed suhted, vaimne tervis, keheline aktiivsus. Seksuaaltervis, turvalisus ja ohutus, Harjumaal kaasati küsitlusse kokku kuus omavalitsusüksust: linnadest Tallinn ja Maardu ning valdadest Kose, Kuusalu, Vasalemma ja Viimsi.

Protokolliline otsus: Informatsioonid võetud teadmiseks
Kõik poolt, vastu ja erapooletuid ei ole.

Päevakorrapunkt 7

Informatsioonid:

7.1. Juhatuses räägitust

Informatsiooni annab Kaupo Rätsepp

Vastu võetud protokolliline otsus: Informatsioon võetud teadmiseks
Kõik poolt, vastu ja erapooletuid ei ole.

7.4. Harjumaa Ball informatsioonid

Informatsiooni annavad Kaupo Rätsepp ja Vello Tamm

Vastu võetud protokolliline otsus: Informatsioon võetud teadmiseks
Kõik poolt, vastu ja erapooletuid ei ole.



Kaupo Rätsepp
Koosoleku juhataja



Vambo Kaal
Protokollija